

paa det er ført frem; jeg skal imidlertid afstaa derfra. Forslaget er jo i Virkeligheden afgjort, i Realiteten *sikret forud for denne Behandling*. En Kritik vilde derfor i Virkeligheden være ganske ørkesløs, hvorfor jeg ikke finder Anledning til at fremsætte en saadan. Naar jeg fra mit Standpunkt, saa godt som det er mig muligt, tager alt i Betragtning, fører det til, at jeg maa stemme imod Forslaget.

la Cour: Jeg skal ikke omtale Forslaget som Helhed, men holde mig til den blomstrende Omtale, som den ærede Ordfører gav det, da han anbefalede det til Vedtagelse. Han omtalte den store Glæde, der havde været i Befolkningen, da Juni-Grundloven blev givet, og han udtrykte sin Glæde over, at vi nu fik en Grundlov, i hvilken der var lige og almindelig Valgret til begge Ting. Han talte om, at der var indhøstet en Del Erfaringer i det lange Liv, vi har levet siden Juni-Grundlovens Dage, men jeg vil bede den ærede Ordfører se paa en af de Erfaringer, som er gjorte, og som blev knæsat ved Grundloven af 1866. Man har gjort den Erfaring, at den lige og almindelige Valgret til Landstinget ikke var en Betyggelse i konservativ Retning, og det var derfor, at man forandrede Grundloven i 1866 og søgte at faa en mere stabil Form for et konstitutionelt Landsting end det, man havde efter Juni-Grundloven. Nu gaar man tilbage og benytter ikke den Erfaring, som er indhøstet før 1866. Nu har man naturligvis levet en Del Aar under andre Forhold og glemte de Erfaringer, man har gjort, men det var dog saadanne Erfaringer, at Mænd som Christen Berg ligefrem stemte for Grundloven af 1866. Erfaringerne har ogsaa vist sig at være saaledes, at det ærede Medlem fra Ringkøbing, J. C. Christensen, som Minister udtalte, at der jo aldeles intet var i Vejen for at regere med det nuværende Landsting. Jeg kan altsaa slet ikke indse, at Sættelsen af det nuværende Landsting er saaledes, at det i Virkeligheden skulde være umuligt at regere videre med det. Grundloven indeholder dog, omendskønt Forholdene har forandret sig, langt flere betryggende konservative Garantier end den Grundlov, som vi nu er i Færd med at gaa over til, Jeg har blot villet henlede den ærede Ordførers Opmærksomhed paa, at han, naar han taler om de Erfaringer, der er gjorte, virkelig ogsaa maa erindre de Erfaringer, der er gjorte for 1866, ved Siden

af de Erfaringer, han mener, der er gjort efter 1866.

Konseilspræsidenten (Zahle): Ministeriet kan med Glæde modtage det Grundlovsforslag, som her foreligger til Behandling, og naar det, ventelig om nogle faa Timer, kommer til Behandling i det høje Folketing, skal jeg paa Ministeriets Vegne paa det bedste anbefale Lovforslaget til uforandret Vedtagelse dær.

Hertil vilde jeg have kunnet indskrænke mig, hvis der ikke var rettet et bestemt Spørgsmaal til mig: hvorvidt jeg var enig med den meget ærede Ordfører i den Maade, hvorpaa den ærede Ordfører havde udtalt sig om Indholdet af Grundlovsforslagets § 32 og den deri omhandlede Forholdstalsvalgmaade. Jeg skal i denne Anledning bemærke, at den almindelige politiske Udvikling, som den har fundet Sted her i Landet, siden Juni-Grundloven blev givet, har ført med sig, at der er opstaaet et ganske naturligt Ønske om at sikre hver Vælger den Ret til Indflydelse paa Folkerepræsentationens Sættelse, som hans Stemmeret tillægger ham. Det er dette, der har fundet sit Udtryk i Bestemmelsen i Grundlovens § 32 om, at Valgloven ved den Valgmaade og de nærmere Regler for Valgrettens Udøvelse, som den foreskriver, skal have til Formaal at sikre den ligelige Repræsentation af de forskellige Anskuelser i Folket, blandt Vælgerne. Ved den foreslaaede Affattelse af § 32 er den forholdsmæssige Repræsentation af de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne grundlovmæssigt fastslaaet. Derimod er Forholdstalsvalgmaaden som saadan, taget i Betydning af de hidtil kendte Metoder, ikke fastslaaet i den Forstand, at ingen anden Valgmaade kan anvendes til Formaalets Opnaelse. Man kan ikke forlade Forholdstalsvalgmaaden f. Eks. til Fordel for Valg i Enmandskredse uden Suppleringsmandater eller for nogen anden Valgmaade, som i mindre Grad end Forholdstalsvalgmaaden giver Betingelser for en ligelig Repræsentation. Men hvis Fremtiden maatte bringe til Modenhed og gøre egnet til Indførelse i en Valglov nye Valgmaader, som i højere Grad eller paa bedre Maade end Forholdstalsvalgmaaden sikrer en ligelig Repræsentation af alle Anskuelser blandt Vælgerne, saa kan Lovgivningsmagten ved Valgloven indføre en saadan Valgmaade. Man maa dog huske, at Forholdstalsvalgmaaden er et Middel, den ligelige, forholdsmæssige Repræsen-